

พจนานุกรมไทยศัพท์ 2550: ลีลาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา.

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ชลอ รอดลอย, ศศ.ม. 195 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลีลาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา
ในด้านการใช้คำ ประโยค ส่วนวน ภาษาภาพพจน์ โดยเสนอผลการศึกษารูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาลีลาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา คือ นวนิยาย
เรื่องเพชรพระอุมา ฉบับสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม ปี พ.ศ. 2544 ภาค 1 จำนวน 6 ตอน รวม
ทั้งสิ้น 24 เล่ม

ผลการศึกษาสรุปว่าลีลาการใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา มีลักษณะเด่น คือ การ
ใช้คำที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และตัวละคร ได้แก่ การใช้คำประสม การใช้คำ
ซ้ำ การใช้คำซ้อน การใช้คำตลาด การใช้คำสแลง การใช้คำหยาบ การใช้คำภาษาถิ่น การใช้คำทับ
ศัพท์ การใช้คำเสริม และการใช้คำเรียก - ร้อง ด้านการใช้ประโยคพบว่าผู้แต่งนิยมใช้ประโยค
ชนิดยาว ได้แก่ ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน ส่วนประโยคความเดียวจะพบน้อยกว่า
นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้ประโยคแสดงเจตนาในลักษณะต่างๆ ได้แก่ ประโยคแจ้งให้ทราบ
ประโยคถามให้ตอบ ประโยคบอกให้ทำ ซึ่งผู้แต่งนิยมใช้ประโยคแสดงเจตนา ในบทสนทนาของ
ตัวละคร ด้านการใช้ส่วนวน ผู้แต่งเลือกใช้ส่วนวนที่มีความหลากหลาย แม้จะมีลักษณะที่มาของ
ส่วนวนที่ต่างกัน ก็นำมาใช้ได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเหตุการณ์ ด้านการใช้ภาษาภาพพจน์
พบว่าผู้แต่งใช้ภาษาภาพพจน์ในการบรรยายสถานที่ บุคคล และสิ่งต่างๆ ที่พบเห็น โดยใช้ภาษา
ภาพพจน์ที่หลากหลายทำให้เกิดจินตภาพ ภาษาภาพพจน์ ที่ผู้แต่งนิยมใช้ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์
บุคลาธิษฐาน อติพจน์ สัทพจน์ สัญลักษณ์ อนุนามนัย และ อธินามนัย ทำให้ภาษามีความ
สละสลวย และสื่อสารรายละเอียดได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นางสาว นิตยา นิตยา

ลายมือชื่อนิตยา

ชลอ รอดลอย

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

26 / พ.ศ. / 50